

ŪKININKO TURTO DRAUDIMO Taisyklės NR. 25

(2006-12-14 redakcija, galioja nuo 2007-01-02)

I DALIS BENDROSIOS SĄLYGOS

1. Bendrosios sąvokos

- 1.1. Draudikas – AB "Lietuvos draudimas".
- 1.2. Draudėjas – asmuo, kuris kreipėsi į draudiką dėl draudimo sutarties sudarymo ar kuriam draudikas pasiūlė sudaryti draudimo sutartį, arba kuris sudarė draudimo sutartį su draudiku.
- 1.3. Draudimo sutartis – sutartis, kurios šalys yra draudikas ir draudėjas. Draudėjas draudimo sutartimi įsipareigoja mokėti draudikui draudimo įmokas. Draudikas draudimo sutartimi įsipareigoja sumokėti draudėjui, draudimo sutartyje nurodytam naudos gavėjui ar trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta draudimo sutartis, draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta draudimo sutartyje nustatytas draudiminis įvykis. Draudimo sutartį sudaro šios draudimo taisyklės, prašymas sudaryti draudimo sutartį (jeigu jis buvo pateiktas), draudimo liudijimas, draudimo liudijime nurodytais atvejais numeruoti draudimo sutarties priedai.
- 1.4. Draudimo taisyklės (toliau – Taisyklės) draudimo sutarties standartinės sąlygos, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis. Taisyklės sudaro:
 - 1.4.1. I dalis Bendrosios sąlygos;
 - 1.4.2. II dalis Draudimo sąlygos;
 - 1.4.3. III dalis Taisyklių priedai, lentelės.Draudikas ir draudėjas susitaria, kurios iš Draudimo sąlygų, Draudimo apsaugos papildomų sąlygų bei priedų, lentelių bus taikomos draudimo sutarčiai ir jas nurodo draudimo liudijime.
- 1.5. Prašymas sudaryti draudimo sutartį (toliau – Prašymas) – draudiko nustatytos formos rašytinis dokumentas, kuriuo išreiškiamas ketinimas sudaryti draudimo sutartį su draudiku ir kuriuo draudikui suteikiama informacija apie aplinkybes, turinčias įtakos draudimo rizikai.
- 1.6. Draudimo liudijimas – draudiko išduodamas dokumentas, patvirtinantis draudimo sutarties sudarymą.
- 1.7. Draudimo rizika – draudimo objektui gresiantis tikėtinas pavojus.
- 1.8. Naudos gavėjas – draudimo sutartyje nurodytas asmuo arba draudėjo, o draudimo sutartyje nustatytais atvejais ir apdrausčiojo paskirtas asmuo, turintis teisę gauti draudimo išmoką.
- 1.9. Trečiasis asmuo – asmuo, nesusijęs draudimo santykiais su draudiku ir draudėju pagal šių Taisyklių pagrindus sudarytą draudimo sutartį. Trečiuoju asmeniu nelaikomas asmuo, susijęs su draudiku ar draudėju darbo ar civiliniais sutartiniais santykiais; esantis draudėjo šeimos nariu ar su draudėju bendrą ūkį vedantis asmuo.
- 1.10. Su draudėju susiję asmenys – draudėjo darbuotojai ir asmenys, kuriems draudėjas pavedė ar kitaip teisėtai patikėjo saugoti draudimo objektą, rūpintis juo, kiti įstatymų nustatyta tvarka įgalioti atstovai.
- 1.11. Draudimo suma – draudimo sutartyje nurodyta arba Taisyklių Draudimo sąlygose ir/arba Draudimo apsaugos papildomose sąlygose nustatyta tvarka apskaičiuota pinigų suma, kurios neviršydamas draudikas atlygina draudiminio įvykio metu patirtus nuostolius.
- 1.12. Draudimo vertė – draudžiamų turinių interesų vertė, kuri išreiškiama pinigais bei nustatoma draudimo sutartyje numatytu būdu.
- 1.13. Besąlyginė išskaita (franšizė) – suma, kuria kiekvieno draudiminio įvykio atveju draudikas mažina mokėtiną draudimo išmoką, išskyrus atvejus, nurodytus Taisyklių Draudimo sąlygose ir/arba Draudimo apsaugos papildomose sąlygose.
- 1.14. Draudimo objektas – apdrausti turiniai interesai, apibrėžiami draudimo sutartyje.
- 1.15. Draudiminis įvykis – draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką.
- 1.16. Nedraudiminis įvykis – draudimo sutartyje ir/ar įstatymuose nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas nemoکا draudimo išmokos.
- 1.17. Žala – turto sunaikinimas, sugadinimas, praradimas, asmens sužalojimas ar gyvybės atėmimas ir dėl to patirtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai) dėl draudimo sutartyje nurodytų draudiminių įvykių. Taisyklių Draudimo sąlygose ir/arba Draudimo apsaugos papildomose sąlygose atsižvelgiant į draudimo objektą, žala gali būti apibrėžiama kitaip.
- 1.18. Nuostoliai – patirtos žalos piniginė išraiška.
- 1.19. Subrogacija (draudiko regresinio reikalavimo teisė) – draudiko teisė reikalauti išmokėtų sumų iš atsakingo už padarytą žalą asmens.
- 1.20. Sistema – kompiuteriai (elektroninės skaičiavimo mašinos), kitokia skaičiavimo, elektroninė ir/ar mechaninė įranga, kuri yra prijungta prie kompiuterio, kompiuterio aparatinė dalis, programinė įranga, elektroniniai duomenų

apdoravimo įrenginiai ir visa kita, kieno darbas visiškai ar iš dalies priklauso nuo integrosceminės sistemos (integruotų schemų bei mikrokontrolerių).

2. Draudėjo, draudiko ir naudos gavėjo teisės ir pareigos

- 2.1. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, draudėjas turi teisę:
 - 2.1.1. susipažinti su Taisyklėmis ir gauti iš draudiko jų kopiją;
 - 2.1.2. pateikti Prašymą.
- 2.2. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, draudėjas privalo:
 - 2.2.1. suteikti draudikui visą žinomą informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti esminės įtakos draudimo rizikai. Esminės aplinkybės, apie kurias draudėjas privalo informuoti draudiką, nurodomos Taisyklėse, Prašyme arba draudiko raštu pareikalaujamos jį apie jas informuoti;
 - 2.2.2. draudiko reikalavimu, užpildyti Prašymą;
 - 2.2.3. pranešti draudikui apie visas draudžiamo objekto tų pačių rizikų draudimo sutartis ir jų sąlygas (draudimo sumas, draudimo objektus bei draudiminius įvykius), sudarytas su kitais draudikais;
 - 2.2.4. sudaryti sąlygas draudikui apžiūrėti (įvertinti) ketinamą drausti turtą ir/ar turtinę riziką.
- 2.3. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, draudikas turi teisę:
 - 2.3.1. reikalauti iš draudėjo visos informacijos, reikalingos draudimo rizikai įvertinti;
 - 2.3.2. apžiūrėti (įvertinti) ketinamą drausti turtą ir/ar turtinę riziką, savo lėšomis paskirti ekspertizę jo vertei nustatyti;
 - 2.3.3. atsisakyti sudaryti draudimo sutartį, nenurodydamas priežasčių.
- 2.4. Prieš sudarydamas draudimo sutartį, draudikas privalo:
 - 2.4.1. supažindinti draudėją su Taisyklėmis ir įteikti jų kopiją;
 - 2.4.2. neatskleisti informacijos, gautos apie draudėją, apdraustą asmenį ar naudos gavėją bei kitos draudimo sutartyje nustatytos konfidencialios informacijos, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis. Ši draudiko pareiga lieka ir draudimo sutarties galiojimo metu bei sutarčiai pasibaigus.
- 2.5. Draudimo sutarties galiojimo metu draudėjas turi teisę:
 - 2.5.1. reikalauti draudiko padidinti arba sumažinti draudimo sumą, jei jos dydis nurodomas draudimo sutartyje;
 - 2.5.2. pakeisti draudimo sutartyje nurodytą naudos gavėją (išskyrus įstatymuose ir/ar draudimo sutartyje nustatytas išimtis);
 - 2.5.3. įstatymuose ir/ar draudimo sutartyje nustatytais atvejais prašyti draudiko nutraukti, pakeisti draudimo sutartį;
 - 2.5.4. draudiminio įvykio atveju, reikalauti, kad draudikas įstatymuose ir/ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka išmokėtų draudimo išmoką;
 - 2.5.5. įstatymuose nustatyta tvarka gauti informaciją apie draudiminio įvykio tyrimo eigą;
 - 2.5.6. susipažinti su draudiko tvarkomais savo asmens duomenimis ir reikalauti ištaisyti neišsamius, neteisingus, netikslus savo asmens duomenis ar pareikšti teisiškai pagrįstą nesutikimą kad būtų tvarkomi jo asmens duomenys.
- 2.6. Draudimo sutarties galiojimo metu draudėjas privalo:
 - 2.6.1. suteikti galimybę draudikui ar jo įgaliotam atstovui įvertinti, ar draudėjas laikosi draudimo sutartyje nustatytų sąlygų;
 - 2.6.2. suteikti galimybę draudikui ar jo įgaliotam atstovui patikrinti, ar draudėjas laikosi reikalavimų sumažinti draudiminę riziką, jei dėl to šalys susitarė sudarydamas draudimo sutartį ar jos galiojimo metu ir tai nurodė draudimo sutartyje ar jei to reikalauja įstatymai;
 - 2.6.3. laiku mokėti draudimo įmokas;
 - 2.6.4. pasikeitus draudimo rizikai (padidėjus arba sumažėjus) per 3 darbo dienas apie tai raštu informuoti draudiką. Draudimo rizikos pasikeitimo atvejai yra nurodomi Taisyklių Draudimo sąlygose ir/arba Draudimo apsaugos papildomose sąlygose;
 - 2.6.5. pranešti draudikui apie visas draudžiamo objekto tų pačių rizikų draudimo sutartis ir jų sąlygas (draudimo sumas, draudimo objektus bei draudiminius įvykius), sudarytas su kitais draudikais, ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų po draudimo sutarties su kitu draudiku sudarymo;
 - 2.6.6. pasikeitus draudimo sutartyje nurodytam draudėjo buveinės adresu, per 3 darbo dienas apie tai raštu informuoti draudiką.
 - 2.6.7. Atsitikus draudiminiam įvykiui draudėjas privalo:
 - a) imtis visų protingų ir prieinamų priemonių stengiantis sumažinti nuostolių dydį;
 - b) apie draudiminį įvykį, nedelsdamas pranešti kompetentingoms institucijoms (apie vagystę ar autoįvykį – policijai, gaisrą – priešgaisrinės saugos tarnybai, komunikacijų avariją – avarinei tarnybai, sprogimą – policijai ir avarinei tarnybai ir t.t.);
 - c) per 1 parą (poilsio ir švenčių dienos neskačiuojamos) pranešti draudikui ar jo atstovui apie draudiminį įvykį ir suteikti jam išsamią informaciją apie visas draudėjui žinomas tokio įvykio aplinkybes, o draudikui paprašius per 3 darbo dienas raštu patvirtinti apie tokį įvykį bei užpildyti draudiko nustatytos formos dokumentus;
 - d) pateikti draudikui visus su įvykiu susijusius ir/ar draudiko nurodytus dokumentus ir vykdyti visus draudiko teisėtus reikalavimus;
 - e) padėti draudikui įgyvendinti regresinio reikalavimo teisę, pateikti draudikui visą draudėjui žinomą infor-

maciją apie atsakingą už padarytą žalą asmenį.

- 2.6.8. Jei paaiškėja, kad pagal draudimo sutartyje nustatytas sąlygas draudimo išmoka neturėjo būti mokama arba turėjo būti mažinama, draudiko raštišku pareikalavimu, per 30 kalendorinių dienų grąžinti draudikui draudimo išmoka arba permokėtą sumą, išskyrus įstatymuose nustatytus atvejus.
- 2.7. Draudimo sutarties galiojimo metu draudikas turi teisę reikalauti sumažėjus ar padidėjus draudimo rizikai, perskaičiuoti draudimo įmoką ir/ar pakeisti draudimo sutarties sąlygas.
- 2.8. Draudimo sutarties galiojimo metu draudikas privalo:
 - 2.8.1. draudėjo raštišku prašymu už nustatytą mokestį išduoti draudimo liudijimo dublikatą;
 - 2.8.2. gavęs visą informaciją, reikšmingą nustatant draudiminio įvykio faktą, aplinkybes ir pasekmes bei draudimo išmokos dydį, ne vėliau kaip per 15 darbo dienų išmokėti draudimo išmoką. Jei draudimo sutartyje nustatyta, jog mokamos periodinės draudimo išmokos, šio punkto pirmojo sakinio nuostata taikoma pirmajai periodinei draudimo išmokai;
 - 2.8.3. įstatymų nustatyta tvarka informuoti draudėją, naudos gavėją apie draudiminio įvykio tyrimo eigą.
- 2.9. Jei įvykis yra pripažintas draudiminiu, o draudėjas ir draudikas nesutaria dėl draudimo išmokos dydžio, draudėjo pageidavimu draudikas privalo išmokėti sumą, lygią šalių neginčijamai draudimo išmokos sumai, jei tikslus žalos dydžio nustatymas užsitęsia ilgiau kaip 3 mėnesius.
- 2.10. Naudos gavėjas turi teisę:
 - 2.10.1. gauti informaciją apie draudiminio įvykio tyrimo eigą;
 - 2.10.2. draudimo sutartyje nustatyta tvarka reikalauti išmokėti draudimo išmoką.
- 2.11. Naudos gavėjas privalo pateikti draudikui visus turimus ir/arba kuriuos jis turi teisę gauti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka dokumentus ir informaciją apie draudiminio įvykio aplinkybes ir pasekmes, būtinas nustatant draudimo išmokos dydį.
- 2.12. Papildomos draudėjo, draudiko ir naudos gavėjo teisės ir pareigos yra nustatytos draudimo sutartyje, Lietuvos Respublikos Civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos Draudimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

3. Draudimo sutarties sudarymo tvarka

- 3.1. Draudimo sutartį sudaro draudikas ir draudėjas.
- 3.2. Draudimo sutarčiai sudaryti draudėjas pateikia draudikui ar jo atstovui Prašymą ar kitokiu būdu pareiškia ketinimą sudaryti draudimo sutartį. Už Prašyme pateiktų duomenų teisingumą atsako draudėjas.
- 3.3. Draudimo sąlygos nustatomos draudiko ir draudėjo susitarimu, atsižvelgus į draudėjo pateiktą ir rizikos įvertinimo metu gautą (jeigu rizikos įvertinimas buvo atliekamas) informaciją bei dokumentus.
- 3.4. Draudimo sutartis sudaroma raštu, o jos sudarymas yra patvirtinamas draudiko išduodamu draudimo liudijimu.
- 3.5. Jeigu draudimo sąlygos, nurodytos draudimo sutartyje ir šiose Taisyklėse, skiriasi, vadovaujamas draudimo sutartyje nurodytomis sąlygomis.
- 3.6. Esant prieštaravimams ar neatitikimams tarp Taisyklių Bendrųjų ir Draudimo sąlygų, Draudimo apsaugos papildomų sąlygų nuostatų, taikomos Taisyklių Draudimo sąlygų ir/ar Draudimo apsaugos papildomų sąlygų nuostatos.

4. Draudimo įmokų dydžio apskaičiavimo tvarka ir mokėjimo pagrindai bei atsakomybė ir jų nesilaikymo padariniai

- 4.1. Draudimo įmokos dydį nustato draudikas, vadovaudamasis draudėjo pateikta informacija, reikalinga draudimo rizikai įvertinti.
- 4.2. Draudimo įmoka ir jos mokėjimo terminai nurodomi draudimo sutartyje.
- 4.3. Jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip, draudimo įmokos ar jos dalies sumokėjimo momentu laikoma data, nurodyta mokėjimo dokumente, draudimo įmoką mokant grynaisiais pinigais ar naudojantis pašto paslaugomis. Jeigu draudimo įmoka mokama naudojantis banko paslaugomis, jos sumokėjimo momentu laikoma data, kuria banko sąskaitos išrašė pažymima, kad sumokėta draudėjo pinigų pervedus į draudiko sąskaitą. Jeigu draudimo įmoka mokama tiesioginiu debetu, tai sumokėjimo momentu laikoma data, kuria bankas patvirtino, jog iš draudėjo sąskaitos yra nuskaityti pinigai. Tiesioginio debeto sutarties pasirašymas, nelaikomas įmokos sumokėjimu.
- 4.4. Draudėjui nesumokėjus pirmosios draudimo įmokos ar jos dalies arba eilinės draudimo įmokos ar jos dalies, kurių sumokėjimas nesiejamas su draudimo sutarties įsigaliojimu, draudimo sutartyje nustatytu laiku, draudikas apie tai privalo raštu pranešti draudėjui, nurodydamas, jog per 15 kalendorinių dienų nuo šio pranešimo gavimo draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies, draudimo apsauga bus sustabdyta ir atnaujinta tik draudėjui sumokėjus draudimo įmoką ar jos dalį. Įvykus draudiminiam įvykiui draudimo apsaugos sustabdymo metu draudikas neprivalės mokėti draudimo išmokos. Laikoma, jog draudėjas gavo draudiko pranešimą, išsiųstą paštu, praėjus protingam terminui po jo išsiuntimo.
- 4.5. Draudėjui nesumokėjus pirmosios draudimo įmokos, kurios sumokėjimas siejamas su draudimo sutarties įsigaliojimu (nurodytas įmokos sumokėjimo terminas yra ankstesnis arba sutampa su draudimo sutarties įsigaliojimu), draudimo sutartis neįsigalioja nuo draudimo sutartyje nurodytos įsigaliojimo dienos. Jei tokiu atveju draudimo įmoka sumokama pavėluotai, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo draudimo sutartyje numatytos jos įsigaliojimo dienos, draudimo sutartis įsigalioja kitą dieną po draudimo įmokos sumokėjimo.
- 4.6. Jeigu neįmanoma apskaičiuoti tikslios draudimo įmokos, draudimo sutartyje nurodoma minimali avansinė draudimo įmoka.
 - 4.6.1. Galutinė draudimo įmokos suma kiekvienam įmokos mokėjimo terminui arba visam draudimo sutarties galiojimo terminui nustatoma remiantis draudėjo pateiktais dokumentais apie faktinę riziką už praėjusį draudi-

mo laikotarpį.

- 4.6.2. Papildomą draudimo įmoką (ji apskaičiuojama kaip skirtumas tarp apskaičiuotos galutinės draudimo įmokos ir minimalios avansinės draudimo įmokos) draudėjas sumoka draudimo sutartyje nurodytais terminais. Minimali avansinė draudimo įmoka, pasibaigus draudimo laikotarpiui, negražinama.

5. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpis. Draudimo apsaugos pradžia.

Draudimo sutarties nutraukimo ir pakeitimo sąlygos.

Draudimo sutarties šalių tarpusavio atsiskaitymo, nutraukus draudimo sutartį, tvarka

- 5.1. Draudimo sutartis sudaroma draudimo sutarties šalių sutartam laikotarpiui. Draudimo laikotarpis nurodomas draudimo liudijime.
- 5.2. Draudimo apsauga prasideda nuo draudimo liudijime nurodytos draudimo laikotarpio pradžios, išskyrus atvejus, kai draudėjas pavėluotai sumoka draudimo įmoką. Šiuo atveju draudimo sutarties įsigaliojimas nurodytas Taisyklių Bendrųjų sąlygų 4.5. punkte.
- 5.3. Draudimo sutartis sudaroma vieneriems metams, jeigu draudimo sutartyje nenumatyta kitaip.
- 5.4. Jeigu, pratęsiant draudimo sutartį, šalis nori pakeisti draudimo sutarties sąlygas, ji privalo ne vėliau kaip iki pratęsiamos draudimo sutarties galiojimo pradžios informuoti kitą šalį apie ketinimą keisti draudimo sutarties sąlygas.
- 5.5. Draudimo sutartis gali būti nutraukta prieš jos įsigaliojimo terminą ir/arba jos galiojimo metu:
- 5.5.1. jeigu po draudimo sutarties sudarymo išnyko galimybės įvykti draudimui išvykti arba draudiminė rizika išnyko dėl aplinkybių, nesusijusių su draudiminiu įvykiu (draudimo objektas žuvo dėl priežasčių, nesusijusių su draudiminiu įvykiu ir kt.), draudikas turi teisę į draudimo įmokos dalį, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui;
- 5.5.2. draudimo sutarties šalių pageidavimu, jeigu viena šalis ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį raštu įspėja kitą šalį apie draudimo sutarties nutraukimą:
- a) jeigu draudimo sutartis nutraukiama draudiko iniciatyva gavus draudėjo pritarimą, draudikas turi teisę į draudimo įmokos dalį, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui;
- b) jeigu draudimo sutartis nutraukiama draudėjo iniciatyva, draudėjui gražinama draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką, išskaičiuavus draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas (iki 30 proc. draudėjui gražintinos draudimo įmokos sumos, bet ne mažesnę sumą, nurodytą Taisyklių Draudimo sąlygose ir/arba Draudimo apsaugos papildomose sąlygose) bei pagal tą draudimo sutartį draudiko išmokėtą sumą. Jei draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidų išskaičiuoti neįmanoma, šias išlaidas privalo padengti draudėjas;
- 5.5.3. po 30 kalendorinių dienų, po to, kai viena draudimo sutarties šalis pranešė kitai apie draudimo sutarties esminį pažeidimą:
- a) jeigu draudimo sutartis nutraukiama draudiko reikalavimu, draudėjui iš esmės pažeidus (nustačius jo kaltę) draudimo sutartį, draudėjui draudimo įmokos yra negražinamos;
- b) jeigu draudimo sutartis nutraukiama draudėjo reikalavimu, draudikui iš esmės pažeidus (nustačius jo kaltę) draudimo sutartį, draudėjui gražinamos jo sumokėtos einamųjų draudimo metų draudimo įmokos.
- 5.6. Draudimo sutartis nutrūksta:
- 5.6.1. draudėjui draudimo sutartyje nustatytu terminu nesumokėjus pirmosios draudimo įmokos ar jos dalies, kurių sumokėjimas yra siejamas su draudimo sutarties įsigaliojimu ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų, jeigu draudimo sutartyje nenumatyta kitaip;
- 5.6.2. remiantis Taisyklių Bendrųjų sąlygų 4.4. punktu, jei draudimo apsaugos sustabdymas dėl draudimo įmokos ar jos dalies nesumokėjimo tęsiasi ilgiau kaip 3 mėnesius, vienašališkai draudiko iniciatyva. Draudikas šiuo atveju turi teisę į iki draudimo sutarties nutraukimo nesumokėtą draudimo įmoką, tarp jų ir draudimo įmoką, tenkančią draudiko prievolės mokėti draudimo išmoką sustabdymo laikotarpiui;
- 5.6.3. pasikeitus apdrausto objekto savininkui, jeigu draudimo sutartyje nenumatyta kitaip. Draudikas turi teisę į dalį draudimo įmokos, kuri yra proporcinga draudimo sutarties galiojimo terminui.
- 5.7. Draudimo sutartis pasibaigia:
- 5.7.1. pasibaigus draudimo sutarties galiojimo terminui;
- 5.7.2. draudikui sumokėjus visas draudimo sutartyje nustatytas draudimo sumas;
- 5.7.3. draudimo sutarties šalių sutarimu;
- 5.7.4. kitais įstatymų nustatytais pagrindais.
- 5.8. Draudikui ir draudėjui raštu sutarus, draudimo sutartis gali būti pakeista.

6. Teisių ir pareigų pagal draudimo sutartį perdavimas

- 6.1. Draudikas turi teisę perleisti savo teises ir pareigas kitiems draudikams įstatymų numatyta tvarka.
- 6.2. Apie ketinimą perleisti teises ir pareigas draudikas privalo informuoti draudėją prieš 2 mėnesius.
- 6.3. Jeigu draudėjas nesutinka su draudiko pasikeitimu, jis turi teisę nutraukti draudimo sutartį Taisyklių Bendrųjų sąlygų 5.5.2. b punkte nustatyta tvarka.

7. Draudimo išmoka

- 7.1. Draudimo išmoka yra mokama Taisyklių Bendrųjų sąlygų 2.8.2. punkte nustatytais terminais.
- 7.2. Kai sutartyje nurodyta besąlyginė išskaita, apskaičiuota draudimo išmoka mažinama besąlyginės išskaitos suma,

- jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.
- 7.3. Iš apskaičiuotos draudimo išmokos sumos išskaičiuojamos likusios nesumokėtos pagal draudimo sutartį draudimo įmokos, kurių mokėjimo terminas draudiminio įvykio dieną jau yra suėjęs, jeigu draudimo sutartyje nėra sutarta kitaip.
 - 7.4. Jeigu draudiminio įvykio metu draudimo objektas žuvo arba išnyko (apskaičiuota draudimo išmoka yra ne mažesnė nei draudimo suma arba pinigų suma nurodyta Taisyklių Draudimo sąlygose, išskaičiuavus besąlyginę išskaitą), apskaičiuota draudimo išmoka yra mažinama nesumokėtomis draudėjo draudimo įmokomis, neatsižvelgus į jų mokėjimo terminus.
 - 7.5. Draudimo išmokos apskaičiavimo tvarka yra nustatyta Taisyklių Draudimo sąlygose ir/arba Draudimo apsaugos papildomose sąlygose.
 - 7.6. Draudikas turi teisę atidėti draudimo išmokos išmokėjimą:
 - 7.6.1. kol draudėjas dokumentais pagrįs nuostolių dydį;
 - 7.6.2. jei draudėjui dėl įvykio, kuris gali būti pripažintas draudiminiu, reiškiamas civilinis ieškinys ar keliama baudžiamoji byla, ar pradėtas teismo procesas – iki teismo sprendimo įsiteisėjimo ar nutraukimo dienos;
 - 7.6.3. kitais draudimo sutartyje ir įstatymų numatytais atvejais.
 - 7.7. Draudikas neatlygina nuostolių tą dalimi, kuria nuostoliai nukentėjusiajam asmeniui yra atlyginti atsakingo už padarytą žalą asmenis, jeigu įstatymų nenustatyta kitaip.
 - 7.8. Jeigu atlyginta tik dalis nuostolių, tai draudimo išmoka mokama išskaičiuavus sumą, kurią draudėjas gavo iš asmens, atsakingo už šios žalos padarymą.
 - 7.9. Jeigu draudėjui priklauso draudimo išmoka už tą patį nuostolį pagal kelias sutartis, tai draudimo išmoka, kurią turi mokėti kiekvienas draudikas, sumažinama proporcingai draudimo sumos sumažinimui pagal atitinkamą draudimo sutartį, jeigu pagal draudimo išmokos pobūdį yra sudaryta nuostolių draudimo sutartis (ši nuostata taikoma tik nuostolių draudimo sutartims).
 - 7.10. Neviršijant išmokėtos draudimo išmokos dydžio, draudikui pereina reikalavimo teisė atsakingam už padarytą žalą asmeniui, išskyrus įstatymų ir draudimo sutartyje numatytus atvejus. Draudėjas privalo pateikti visus turimus reikalavimo teisės pagrindimo įrodymus.
 - 7.11. Draudimo išmoka gali būti mažinama:
 - 7.11.1. jeigu draudėjas ar su draudėju susiję asmenys nevykdė bent vieno Taisyklių Bendrųjų sąlygų 2.2.3, 2.6.7. d, 2.6.7. e punktuose nurodyto reikalavimo;
 - 7.11.2. kitais draudimo sutartyje ir įstatymų nustatytais atvejais.
 - 7.12. Draudimo išmoka gali būti mažinama arba nemokama:
 - 7.12.1. jeigu draudėjas ar su draudėju susiję asmenys nevykdė Taisyklių Bendrųjų sąlygų 2.6.7. b, punkte nurodyto reikalavimo;
 - 7.12.2. jei draudėjas ar su draudėju susiję asmenys atsisakė savo reikalavimo teisės asmeniui, atsakingam už padarytą žalą, arba šios teisės nebegalima įgyvendinti dėl draudėjo ar su draudėju susijusių asmenų kaltės;
 - 7.12.3. jeigu draudėjas ar su draudėju susiję asmenys neįvykdė Taisyklių Bendrųjų sąlygų 2.6.7. a punkte nurodytos pareigos;
 - 7.12.4. jeigu draudėjas ar su draudėju susiję asmenys neįvykdė Taisyklių Bendrųjų sąlygų 2.6.7. c punkte nurodytą pareigą, išskyrus atvejus, kai įrodoma, kad apie draudiminį draudikas sužinojo laiku arba kai pranešimas apie draudiminį įvykį neturi įtakos draudiko išmokėti draudimo išmoka;
 - 7.12.5. jeigu draudėjas arba su draudėju susiję asmenys arba apdraustasis arba naudos gavėjas nuostolį padarė tyčia arba bandė suklaidinti draudiką klastodamas faktus, pateikdamas neteisingus duomenis, neteisėtai padidino nuostolio sumą;
 - 7.12.6. kitais draudimo sutartyje ir įstatymų nustatytais atvejais.
 - 7.13. Jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip, draudikas atleidžiamas nuo draudimo išmokos mokėjimo taip pat šiais atvejais:
 - 7.13.1. jeigu draudimo sutartis sudaryta po draudiminio įvykio;
 - 7.13.2. jeigu draudiminis įvykis įvyko dėl karo veiksmų, masinių neramumų (streikų, terorizmo aktų ir pan.) ar radioaktyvaus spinduliavimo poveikio;
 - 7.13.3. jeigu žala atsirado dėl turto konfiskavimo, arešto ar jo sunaikinimo valdžios institucijų nurodymu;
 - 7.13.4. jeigu draudiminis įvykis įvyko dėl žemės drebėjimo, radiacijos ar kitokio atominės energijos poveikio;
 - 7.13.5. jeigu draudiminis įvykis įvyko dėl draudėjo arba su draudėju susijusių asmenų arba apdraustojo arba naudos gavėjo tyčios, nebent tyčiniai veiksmai ar neveikimas yra socialiai vertingi (būtinoji gintis, būtinas reikalingumas, pilietinės pareigos atlikimas ir kt.);
 - 7.13.6. jeigu bet kokia žala tiesiogiai ar netiesiogiai, pilnai ar iš dalies atsirado naudojant sistemą, įskaitant kompiuterinių virusų atakas, su sistemomis susijusių duomenų praleidimus, pakeitimus ar papildymus;
 - 7.13.7. kitais draudimo sutartyje ir įstatymų numatytais atvejais.

8. Ginčų tarp draudėjo ir draudiko sprendimo tvarka

- 8.1. Ginčai, kylantys dėl draudimo sutarties, sprendžiami derybų būdu, o nesutarus, nagrinėjami Lietuvos Respublikos teismuose.
- 8.2. Draudėjas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę kreiptis į Lietuvos Respublikos Draudimo priežiūros komisiją dėl tarp jo ir draudiko kilusių ginčų.

- 8.3. Visais šiose Taisyklėse ir draudimo sutartyje nesureguliuotais atvejais taikomos Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų normos, jeigu draudimo sutarties šalys raštu nesusitarė kitaip.

9. Draudimo sutarčiai taikoma teisė

- 9.1. Draudimo sutarčiai taikoma Lietuvos Respublikos teisė, jeigu draudimo sutartyje nenumatyta kitaip.

10. Pranešimai

- 10.1. Bet koks pranešimas, kurį viena draudimo sutarties šalis privalo perduoti kitai šaliai, turi būti pateikiamas raštu. Tarpininkai nėra įgalioti šiuos pranešimus priimti.
- 10.2. Pranešimas, išsiųstas laišku draudimo liudijime nurodytu draudėjo adresu arba perduotas faksimiliniu ryšiu draudimo liudijime nurodytu draudėjo fakso numeriu, laikomas tinkamai įteiktu pagal šias Taisykles, išskyrus šiose Taisyklėse numatytus atvejus. Pranešimas yra laikomas tinkamai įteiktu praėjus protingam terminui po jo išsiuntimo.
- 10.3. Jeigu pranešimas siunčiamas paštu, pranešimo gavimo data nustatoma pagal oficialų pašto spaudą, uždėtą pašto įstaigos, turinčios tam teisę.

AB „Lietuvos draudimas“
Valdybos pirmininkas

Kęstutis Šerpytis

II DALIS DRAUDIMO SĄLYGOS

1. Draudimo sąvokos

- 1.1. Ūkininkas – asmuo, besiverčiantis prekyne žemės ūkio produkcijos gamyba ir naudojantis šiai veiklai žemės ūkio naudmenas ar teikiantis kaimo turizmo paslaugą.
- 1.2. Žemės ūkio įmonė – įmonė, kurios pagrindinė veikla yra prekinės žemės ūkio produkcijos gamyba ir paslaugos žemės ūkiui ir kuri šiai veiklai naudoja žemės ūkio naudmenas.
- 1.3. Žemės ūkio naudmenos – žemės naudmenos (ariamosi žemė, sodai, pievos, ganyklos), be papildomų gerinimo priemonių naudojamos arba tinkamos naudoti žemės ūkio produkcijos gamybai.
- 1.4. Kaimo turizmo sodyba – tai teritorija, kurioje yra turistų apgyvendinimui ir poilsio organizavimui pritaikyti pastatai ir kuri yra ūkininkui ar kitam asmeniui priklausančio žemės sklypo ribose.
- 1.5. Kaimo turizmo paslauga – turizmo paslauga, teikiama kaimo turizmo sodyboje, esančioje kaime ar mieste su ne daugiau kaip 3.000 gyventojų, o pastatai turi ne daugiau kaip 20 kambarių (numerių).
- 1.6. Kaimo turizmo paslaugos teikėjas - fizinis asmuo, t.y. ūkininkas ar privačių namų valdų savininkas, kuris įvykdo šias sąlygas:
- 1.6.1. turi turistams apgyvendinti pritaikytą kaimo turizmo sodybą su atitinkamais pastatais;
- 1.6.2. sudaro kaimo turizmo paslaugos teikimo reikalavimus atitinkančias sąlygas;
- 1.6.3. turi savivaldybės išduotą verslo pažymėjimą (sertifikatą).
- 1.7. Nebaigtas statyti pastatas – pastatas, kuris dėl neužbaigtų statybos darbų negali būti naudojamas pagal paskirtį arba nėra pripažintas tinkamu naudoti.
- 1.8. Projektavimo/statybos klaidos ir brokas – bet kokie nukrypimai nuo statinio (jo dalies) projektavimo techninių sąlygų, jo projekto, statybos techninių reglamentų, statybos taisyklių, standartų, metodinių nurodymų ar rekomendacijų, dėl ko pasikeičia statinio (jo dalies) atsparumas, ilgaamžiškumas, eksploatacinės ar funkcinės savybės, pakinta ekonomiškai pagrįsta statinio (jo dalies) naudojimo trukmė, estetinė išvaizda.
- 1.9. Nevisiškas draudimas – atvejis, kai nustatyta draudimo sutartyje draudimo suma yra mažesnė už draudimo vertę. Šiuo atveju įvykus draudiminiam įvykiui, draudikas privalo atlyginti draudėjui (naudos gavėjui) dalį jo patirtų nuostolių, proporcingą draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui.
- 1.10. Draudimas, viršijantis draudimo vertę – atvejis, kai draudimo suma, nurodyta draudimo sutartyje, viršija draudimo objekto vertę. Šiuo atveju draudimo sutartis negalioja dėl tos draudimo sumos dalies, kuri viršija draudimo vertę.
- 1.11. Pirmosios rizikos draudimas – draudimo būdas, kai nuostoliai kiekvienos žalos atveju atlyginami iki draudimo sutartyje nurodytos draudimo sumos, neatsižvelgiant į draudimo sumos ir draudimo vertės santykį.
- 1.12. Draudimo rizikos pasikeitimas (padidėjimas ar sumažėjimas) – tai draudimo liudijime ir/ar kituose draudikui pateiktuose dokumentuose numatytų aplinkybių, galinčių turėti esminės įtakos draudiminio įvykio atsitikimo tikimybei ir šio įvykio galimų nuostolių dydžiui (draudimo rizika), pasikeitimas ar atsiradimas, apie kuriuos draudikas, sudarydamas draudimo sutartį, raštu teiravosi pateikdamas draudėjui klausimus prašyme sudaryti draudimo sutartį ar kitokiu būdu.
- Draudimo rizikos padidėjimu laikoma statybos, remonto ar rekonstrukcijos darbų vykdymas draudžiamame/apdraustame pastate (išskyrus atvejus, kai dėl to buvo susitarta sutartyje); apdrausto turto palikimas be priežiūros; apdrausto turto naudojimo paskirties pasikeitimas; išnuomojimas (jei apie tai nebuvo pranešta draudimo sutarties sudarymo metu); nurodytų draudimo sutartyje saugos priemonių neveikimas; suvirinimo ir kt. darbų vykdymas, kurių metu temperatūra pakyla virš 100 °C; degių ir sprogstamųjų medžiagų, apie kurias nebuvo pranešta prieš sudarant draudimo sutartį, laikymas (išskyrus kurą, naudojamą pastato šildymui ar maisto ruošimui); komercinės

veiklos vykdymas ir pan.

1.13. Šeimos nariai - draudėjo sutuoktinis arba kartu su draudėju gyvenantys bendro ūkio siejami:

- nesusituokę asmenys;
- draudėjo vaikai (įvaikiai) ir jų sutuoktiniai (sugyventiniai), vaikaičiai;
- tėvai (itėviai), seneliai;
- broliai, seserys.

2. Draudimo objektas

2.1. Draudimo objektu gali būti:

2.1.1. Pastatas.

Pastatas ar jo dalis (nekilnojamas daiktas) – objektas, sukurtas statybos darbais naudojant statybos produktus ir tvirtai sujungtas su žeme, kurio negalima perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jo paskirties bei iš esmės nesumažinus jo vertės, skirtas žmonėms gyventi, gyvuliams ir daiktams laikyti ar ūkinei veiklai.

Pastatams priskiriami sklypo, kuriame pastatytas draudžiamas pastatas(-ai), ribose esantys inžineriniai tinklai bei pastato viduje esantys įrenginiai, kurie pagal paskirtį ir prigimtį yra nekilnojamieji: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos stacionarūs įrenginiai; pastato elektros instaliacijos įrenginiai; vėdinimo ir oro kondicionavimo stacionarūs įrenginiai; turto ir priešgaisrinės apsaugos stacionari įranga.

Draudžiami tik draudimo sutartyje įvardinti pastatai ar jų dalys, kurie yra skirstomi į: gyvenamuosius pastatus ar jų dalis, ūkinius pastatus (fermos, tvartai, daržinės, sandėliai, įstiklinti karkasiniai šiltnamiai, garažai, pastogės, svirnai, malūnai), kaimo turizmo sodybos pastatus.

Stacionarūs kiemo statiniai – žemės sklypo, kuriame yra apdraustas pastatas(-ai), teritorijoje esantys stacionarūs aplinkos įrangos elementai (tvora, pavėsinė, lauko baseinas ir pan.). Stacionarūs kiemo statiniai yra apdrausti, jei jie nurodyti draudimo sutartyje.

2.1.2. Žemės ūkio technika.

Žemės ūkio technika – traktoriai, kombainai, kitos savaeigės žemės ūkio mašinos ir kartu su jais agreguojami padargai, tiesiogiai skirti žemės ūkio darbams ir priklausantys subjektams, užsiimantiems žemės ūkiu. Savaeigė žemės ūkio mašina – dviejų ašių technologinė mašina, turinti savo variklį ir ne daugiau kaip dvi sėdimas vietas.

Priekaba – prie traktoriaus arba savaeigės mašinos prijungtas įtaisas kroviniams transportuoti.

Puspriekabė – priekaba, kurios masės ir krovinio masės dalis tenka traktoriui.

2.1.3. Žemės ūkio veikloje naudojami įrengimai ir inventoriai.

Žemės ūkio įrengimai – stacionarūs įrenginiai (įskaitant jiems priklausantį pamatą ir įmūrijimą) ir nestacionarūs įrenginiai, skirti žemės ūkio gamybinei veiklai plėtoti (pvz.: perdirbimo, saugojimo, šaldymo įrenginiai ir agregatai, karvidžių, kiaulidžių įrenginiai).

Žemės ūkio inventoriai – kilnojami daiktai, naudojami gamybinėje veikloje.

2.1.4. Žemės ūkio atsargos.

Žemės ūkio atsargos - žaliavos, produkcija, pašaras, kurie apskaityti draudėjo tvarkomoje buhalterinėje apskaitoje.

2.1.5. Kaimo turizmo sodybos pastatai, inventoriai ir atsargos.

Kaimo turizmo sodybos pastatai - pastatai, atitinkantys Taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 2.1.1 punkte apibūdintus pastatus ir skirti kaimo turizmo paslaugoms teikti.

Kaimo turizmo sodybos inventoriai – daiktai, skirti kaimo turizmo paslaugoms teikti.

Kaimo turizmo sodybos atsargos - žaliavos, produkcija ir kitos materialinės vertybės, kurios apskaitytos draudėjo tvarkomoje buhalterinėje apskaitoje ir skirtos kaimo turizmo paslaugoms teikti.

2.2. Pagal šias taisykles nedraudžiama:

2.2.1. pastatai, kurių būklė avarinė arba jie skirti nugriovimui, taip pat tokiuose pastatuose esantis turtas;

2.2.2. pastatai, pastatyti savavališkai, negavus leidimo statybai ir be suderinto statybos projekto, kaip to reikalauja įstatymas;

2.2.3. radioaktyviosios medžiagos, branduolinis kuras, sprogstamosios medžiagos, neįregistruoti nustatyta tvarka šaunamieji ginklai;

2.2.4. vaistai, narkotinės medžiagos;

2.2.5. paukščiai ir gyvuliai;

2.2.6. benzinas, dyzelinas, krosnių kuras, dujos, malkos;

2.2.7. šienas ir šiaudai;

2.2.8. nustatyta tvarka privaloma įregistruoti, bet neįregistruota žemės ūkio technika;

2.2.9. žemės ūkio naudmenos, augalai, medžiai, krūmai;

2.2.10. pinigai, vertybiniai popieriai, dokumentai, kartotekos, planai, brėžiniai;

2.2.11. programinė įranga bei kita informacija, esanti kompiuterio įrenginiuose, magnetiniuose diskuose;

2.2.12. plauštai ir statiniai, pastatyti ant plauštų, kiti plaukiojimui skirti daiktai;

2.2.13. šiltnamiai, kurių karkasai yra pagaminti iš medžio ar plastiko, arba kurie yra dengti polietileno plėvele;

2.2.14. šuliniai, vandens gręžiniai, drenažo sistemos, be nustatyto leidimo įrengti vietinės kanalizacijos įrenginiai;

2.2.15. statybinės medžiagos ir gaminiai;

2.2.16. jei yra sutarta dėl kurio nors iš objektų, išvardintų 2.2 punkte, draudimo, šis faktas turi būti nurodytas

draudimo papildomose sąlygose.

3. Draudimo vieta

- 3.1. Pastatai, žemės ūkio technika, įrengimai, inventoriai, atsargos, kaimo turizmo sodybos pastatai, inventoriai ir atsargos draudžiami draudimo sutartyje nurodytu adresu Lietuvos Respublikoje. Žemės ūkio technikos draudimo vieta taip pat gali būti ir už draudimo vietos ribų Lietuvos Respublikoje.

4. Draudiminiai įvykiai

- 4.1. Draudimo apsauga apdraustajam turtui apima įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliama arba įvyksta dėl pasireiš-
kimo šiame skyriuje išvardintų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje, rizikų:

4.1.1. Ugnies:

- a) gaisro – ugnies, atsiradusios ne šiam tikslui skirtame židinyje arba išsiveržusios iš jo ir galinčios plisti savaime. Taip pat atlyginami nuostoliai, padaryti gesinant gaisrą.
Nuostoliai dėl gaisro neatlyginami:
- jei gaisras kilo pačioje transporto priemonėje - kai žemės ūkio technika draudimo sutarties įsigaliojimo dieną yra senesnė nei 10 metų;
- jei turtas sugadintas ar sunaikintas esant šilumos poveikiui lydant, suvirinant, džiovinant, lyginant, rūkant, kepant ir pan., išskyrus atvejus, kai gaisras išplito ir sunaikino ar sugadino ir kitą apdraustą turtą;
- jei turtas sugadintas ar sunaikintas dėl trumpo jungimosi ir (ar) elektros įtampos svyravimų, kurie atsirado elektros prietaisuose, išskyrus atvejus, kai šie nuostoliai atsirado dėl gaisro ar sproginimo. Dėl šio įvykio atsiradę nuostoliai kitiems apdraustiems objektams yra atlyginami.
- b) dūmų ir suodžių – iš degančio daikto kylančių dujų su ne visai sudegusiomis dalelėmis, staigiai ir netikėtai išsiveržusių iš gaisro vietos.
- c) žaibo įtrenkimo – tiesioginio žaibo kanalo kontakto su apdraustu turtu, kai juo prateka žaibo srovė. Atlyginami taip pat ir tie tiesioginiai nuostoliai, kurie susidarė ant apdrausto turto užvirtus žaibo įtrenkimo paveiktiems medžiams
- d) sproginimo – dujų ar garų plėtimosi savybe pagrįsto staiga vykstančio jėgos pasireiškimo. Talpykla (katalas, vamzdis ar pan.) sproginama tuomet, kai jos sienos sudraskomos ir staiga išsilygina slėgių skirtumas talpyklos viduje ir išorėje. Jeigu talpyklos viduje sproginimą sukelia cheminė mainų reakcija, tai talpyklai padaryta žala atlyginama net ir tuomet, kai jos sienos nepažeistos.
- e) valdomo skraidymo aparato, jo dalių, krovinių užkritimo – valdomo (arba dėl gedimo, avarijos ar klaidingų piloto veiksmų, jo patirties stokos tapusio nevaldomu) skraidymo aparato, jo dalių bei krovinių, pervežamų tuo aparatu, atsitrekinimo į judančius ar nejudančius objektus arba susidūrimo su jais.

4.1.2. Vandens:

- a) šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarijos – staiga ir netikėtai vandens (nuotėkų, garų) išsiveržimo ne pagal paskirtį dėl sproginimo, užsikimšimo ar užšalimo iš draudžiamose patalpose esančių stacionarijai sumontuotų atitekamųjų ar nutekamųjų aprūpinimo vandeniu sistemos vamzdžių, kitų su vamzdžių sistema stacionarijai sujungtų vandentiekio, kanalizacijos, šildymo vandeniu ar garu įrenginių, sprinklerinių įrenginių. Taip pat avarija vadinamas staigus ir netikėtai vandens išsiveržimas iš kitų su vamzdžių sistema susijusių įrenginių (skalavimo, indų plovimo mašinu).
Atlyginami tik apdrausto turto, kurį sunaikino ar sugadino vandentiekio, šiluminių tinklų, kanalizacijos vanduo, nuotekos ar garai, nuostoliai. Pastatų draudimo atveju taip pat atlyginami nuostoliai, padaryti patiems šildymo, vandentiekio ar kanalizacijos sistemos įrenginiams.
Taip pat atlyginami nuostoliai dėl vandentiekio, kanalizacijos, šildymo karštu vandeniu ar garu vamzdžių staigių ir netikėtų trūkimų ir jų užšalimo, jei šie vamzdiniai yra sklype, kuriame yra draudžiamas turtas, ir naudojami apdraustam turtui eksploatuoti.
- b) vandens prasiskverbimo iš gretimų patalpų – vandens prasiskverbimo į apdraustas patalpas dėl gretimose patalpose įvykusios šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarijos, dėl kitų priežasčių staiga vandens išsiveržimo.
Nuostoliai dėl vandens neatlyginami:
- pastatams, kurie nebaigti statyti, yra rekonstruojami ar kuriuose vykdomi kapitalinio remonto darbai;
- esant grūntinio vandens poveikiui;
- jei vanduo naudojamas plovimui ar valymui;
- atsiradę netvarkingoms stogo dangoms ar pastato išorės sienoms praleidžiant vandenį;
- atsiradę dėl audros, potvynio, liūties, krušos ar sniego slėgio;
- atsiradę dėl vandens ištekėjimo iš drenažo įrenginių;
- nuostoliai vamzdynams, jei jie patiriami dėl trūkimo esant ilgalaikės korozijos poveikiui.

4.1.3. Vagystės su įsibrovimu, apilėšimo ir vandalizmo:

- a) vagystės su įsibrovimu – turto pagrobimo, neteisėtai patenkant į patalpas (patalpa – statinys, turintis sienas, stogą ir specialų įėjimą) šiais būdais:
- įsilaužiant, t.y. nugalėjus klūtis, susijusias su daiktų vientisumo pažeidimu (pvz.: išlaužus duris, išėmus langus, išdaužus stiklą ir pan.).
- panaudojant padirbtus arba iš anksto prieš vagystę su įsibrovimu pagrobtus draudėjo ar jo šeimos narių raktus. Draudėjo ar jo šeimos narių raktų vagystės faktas turi būti nedelsiant, bet ne vėliau kaip

- per 24 val. praneštas policijai bei draudikui, tik tuomet turto pagrobimas panaudojant tokius raktus bus laikomas draudiminiu įvykiu. Visais atvejais nuostoliai, atsitikę laikotarpiu nuo rakto vagystės iki pranešimo apie rakto vagystę policijai, yra neatlyginami.
- Rakto(ų) vagystė – bet koks rakto praradimas prieš draudėjo ar kitų asmenų, teisėtai turėjusių šį raktą, valią. Rakto pametimas nėra laikomas rakto vagyste.
- panaudojant technines priemones, kai neįleidamas į patalpą kaltininkas pasiima daiktus.
 - Vagystės su įsibrovimu atveju taip pat atlyginamos įsibraunant sugadintų patalpų remonto išlaidos.
- Nuostoliai dėl vagystės su įsibrovimu neatlyginami:
- jei į patalpas patekta pro neužrakintas duris, neuždarytą langą (langas laikomas neuždarytu, kai jam ar jo dalims uždaryti nėra panaudoto ir/ar nepilnai panaudoti visi uždarymo, įskaitant užraktus ir pan., mechanizmai) ar pan., t.y nesant kliūčių patekti į patalpas;
 - kai į patalpą patenkama įveikus kliūtis, bet nepaliekiant kliūties vientisumo pažeidimo požymių;
 - kai į pastatą ar patalpą įsibraunama, panaudojus pavogtą raktą ir neįrodoma, kad raktas buvo pavogtas;
 - jei turtas pavogtas neįeinant į patalpą ir neįrodomas techninių įsibrovimo priemonių panaudojimas;
 - kai neįrodomas padirbto rakto panaudojimo faktas;
 - pavogtoms pastato (patalpų) dalims, konstrukcijoms ar elementams.
- b) apiplėšimo – kai:
- draudėjo (ar jo šeimos nario, kai draudėjas fizinis asmuo) ar su draudėju susijusio asmens atžvilgiu panaudojama fizinė ar psichologinė prievarta, jam priešinantis prieš apdrausto turto atėmimą;
 - draudėjas (ar jo šeimos narys, kai draudėjas fizinis asmuo) ar su draudėju susijęs asmuo apdrausta turtą atiduoda ar leidžia atimti, nes draudimo vietoje jam grasoma fizinės ar psichologinės prievartos veiksmais;
 - atimamas apdraustas turtas iš draudėjo (ar jo šeimos nario, kai draudėjas fizinis asmuo) ar su draudėju susijusio asmens, esančio bejėgiškos būklės dėl šio įvykio ar dėl nelaimingo atsitikimo, ar dėl kitos, ne dėl jo kaltės susidariusios priežasties ir jam negalint priešintis.
- Plėšimo draudimo vietoje atveju draudėjas (kai draudėjas yra fizinis asmuo) šeimos nariams priskiriami asmenys, gyvenantys draudėjo gyvenamajame būste draudėjo sutikimu.
- c) vandalizmo po įsibrovimo – vagystės su įsibrovimu metu arba dėl mėginimo įsibrauti padarytų sugadintimų kilnojajamam arba nekilnojajamam turtui, išskyrus atvejus, kai žala yra tik stiklo dužimo nuostoliai.
- Nuostoliai dėl vandalizmo po įsibrovimo neatlyginami:
- kai pastatas ar jo dalis sugadinama iš išorės, nesant įsibrovimo į patalpų vidų požymių;
- 4.1.4. Piktavališko pastato sugadinimo dėl trečiųjų asmenų veiksmų.
- Piktavališkas pastato sugadinimas dėl trečiųjų asmenų veiksmų – bet koks tiesioginis apdrausto pastato ar jo dalių sugadinimas, sunaikinimas ar vagystė dėl trečiųjų asmenų veiksmų.
- Piktavališkas pastato ar jo dalių sunaikinimas ar sugadinimas dėl trečiųjų asmenų veiksmų neapima stiklo dužimo rizikos.
- Nuostoliai dėl piktavališko pastato sugadinimo dėl trečiųjų asmenų veiksmų neatlyginami:
- pastatams, kurie nebaigti statyti, yra rekonstruojami ar kuriuose vykdomi kapitalinio remonto darbai;
 - dėl transporto priemonės atsitrekinimo.
- 4.1.5. Kilnojamojo turto vagystės ar vandalizmo ne pastatuose.
- Kilnojamojo turto vagystė - kai neteisėtai sugadinamas ar pagrobiamas:
- a) inventorius (kuris pagal savo pobūdį pastoviai laikomas kieme) iš aptvertos tvora ar saugomos kaimo turizmo sodybos teritorijos;
- b) žemės ūkio technika iš aptvertos tvora ar saugomos teritorijos.
- Nuostoliai dėl kilnojamojo turto vagystės ar vandalizmo ne pastatuose neatlyginami:
- jei žemės ūkio technika buvo palikta neaptvertoje tvora arba nesaugomoje teritorijoje;
 - kitam, negu Taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 4.1.5 a ir 4.1.5 b papunkčiuose nurodytas, turtui.
- 4.1.6. Gamtinių jėgų:
- a) audros – stipraus vėjo (vėjo greitis 20 m/s ir didesnis), kuris ardo pastatus, laužo medžių šakas, išjudina lengvesnius daiktus.
- Atlyginami taip pat ir tie tiesioginiai nuostoliai, kurie atsirado audros metu ant apdrausto turto užvirtus medžiams.
- b) liūtys - trumpalaikio intensyvaus lietaus, kai per vieną valandą ir trumpesnį laiką kelių kvadratinų kilometrų plote iškrinta 30 mm ir daugiau kritulių.
- c) krušos - 10 mm ir didesnio skersmens ledo gabaliukų kritulių, kurie iškrinta šiltesniu metų laiku per keletą ar keliolika minučių kelių kvadratinų kilometrų plote.
- d) sniego slėgio – nebūdingo tai vietai smarkaus snigimo, kai per 12 val. ir trumpesnį laiką iškrinta 20 mm ir daugiau kritulių, o sniego dangos storis padidėja 20 cm ir daugiau ir dėl to sniegas savo svoriu sulaužo arba apgadina apdraustus pastatus ir juose esantį turtą.
- Nuostoliai dėl sniego neatlyginami, jei:
- jie atsiranda dėl ilgą laiką, t.y. ilgiau nei per 12 val. laikotarpį, susikaupusio sniego.
- e) potvynio – pastato apsėmimo dėl staigaus ir nenumatyto vandens kilimo stovinčiuose ar tekančiuose paviršiniuose vandens telkiniuose. Atskiru (vienu) draudiminiu įvykiu laikomas nenutrūkstamas potvynis,

trunkantis ne ilgiau kaip 168 valandas.

Nuostoliai dėl potvynio neatlyginami:

- jei jis draudimo vietoje buvo numatomas (įvyksta bent 1 kartą per 10 metų).

Nuostoliai dėl audros, potvynio, liūties, krušos ir sniego slėgio neatlyginami:

- jei vanduo, sniegas, purvas patenka į apdraustų patalpų vidų per išorinius, atidarytus pastato elementus (stogą, išorines sienas, langus, duris), išskyrus tuos atvejus, kai šios angos atsirado dėl audros, potvynio, liūties, krušos, sniego slėgio ir yra nuostolių, padarytų pastatams.

Kai draudimo vietoje negalima nustatyti audros, liūties, krušos, sniego slėgio ar potvynio parametrų, tai daroma išvada, kad audros, liūties, krušos, sniego slėgio ar potvynio parametrai atitinka Taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 4.1.6 a–4.1.6 e papunkčiuose nustatytus parametrus, jei panašių nuostolių apdraustams objektams galėjo padaryti tik akivaizdžiai šios gamtinės jėgos, atsižvelgiant ir į įvykio vietai artimiausios Hidrometeorologijos stoties pateiktus duomenis.

- jei turto nuostoliai atsirado dėl šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarijos ar vandens praskverbimo iš gretimų patalpų.

f) grunto suslūgimo – vietovės taško absoliučios altitudės sumažėjimo dėl karstinių reiškinių.

g) nuošliaužos – savaiminės grunto slinkties šlaitu žemyn, veikiant grunto svorio jėgai.

Nuostoliai dėl nuošliaužos neatlyginami:

- jei jie atsiranda dėl šlaito erozijos, t.y. šlaito paviršiumi tekančių vandenų nuoseklaus ardomojo darbo, sukeliančio pastatų deformacijas.

Nuostoliai dėl gamtinių jėgų, pagal Taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 4.1.6 a–4.1.6 g papunkčius, neatlyginami:

- pastatams, kurie nebaigti statyti, yra rekonstruojami ar kuriuose vykdomi kapitalinio remonto darbai (išskyrus atvejus, kai pastatų išorinės atitvarinės konstrukcijos, t.y. stogas, durys, langai, išorinės sienos nėra keičiamos).

4.1.7. Transporto priemonės atsitrekinimo.

Transporto priemonės atsitrekinimas – tai apdrausto turto sugadinimas ar sunaikinimas dėl sąlyčio su ne draudėjui (ar jo šeimos nariams, kai draudėjas fizinis asmuo) priklausančia ir ne draudėjo (ar jo šeimos nariu, kai draudėjas fizinis asmuo) valdoma kelių eismo transporto priemone. Nuostoliai pačiai transporto priemonei neatlyginami.

4.1.8. Kelių eismo įvykio.

Kelių eismo įvykis - eismo įvykis kelyje, kurio metu, dalyvaujant kitai draudėjui nepriklausančiai judančiai transporto priemonei, buvo apgadinta ar sunaikinta apdrausta žemės ūkio technika.

Nuostoliai dėl kelių eismo įvykio neatlyginami:

- kai žemės ūkio technika sugadinama (sunaikinama) dėl to, kad susidūrė su nejudančiais objektais, įvažiuo į duobę, griovį, nuvažiuo nuo kelio;

- kai žemės ūkio technika naudojama ne pagal tiesioginę paskirtį;

- kai žemės ūkio technika eksploatuojama, nors ją buvo draudžiama eksploatuoti;

- jei draudėjas (draudėjo šeimos narys, kai draudėjas yra fizinis asmuo) ar su draudėju susijęs asmuo žemės ūkio techniką vairavo neblaivus, apsvaigęs nuo vaistų, narkotinių ar kitų svaigiųjų medžiagų, taip pat vartojo alkoholį, narkotines ar kitas svaigiąsias medžiagas po eismo įvykio iki jo aplinkybių nustatymo arba vengė neblaivumo ar apsvaigimo patikrinimo.

4.1.9. Stiklo dūžio.

Stiklo dūžis – apdrausto turto dužimas arba skilimas.

Apdraudžiami: pastato išoriniai įstiklinimai (langų, durų, balkonų, terasų, sienų, stogų, verandų, šiltnamių) stiklo paketais ar be jų; pastato vidiniai įstiklinimai be stiklo paketų (turėklų, dušo kabinų stiklai, stiklų blokai, meniškai apdoroti stiklai, vitražai, santechninė įranga); baldų įstiklinimai (spintų, sienų, paveikslų, sieninių spintų, veidrodžių stiklai); stiklo keraminiai viryklių paviršiai; akvariumų stiklai; kiti sutartyje išvardinti daiktai iš stiklo (jei jie įvardinti draudimo sutarčių papildomose sąlygose).

Stiklo dūžio draudimas galioja tik draudimo vietoje.

Stiklo nuo dūžio ar skilimo draudimo suma yra jo atkūrimo vertė, t.y. naujo tokio pat stiklo bei su juo tiesiogiai susietų objektų vertė, įskaitant darbų, susijusių su sudužusio stiklo pakeitimu, išlaidas, tačiau neviršijant konkretaus objekto draudimo sumos.

Nuostoliai dėl stiklo dūžio neatlyginami:

- daiktams, kurie sutarties sudarymo metu buvo įskilę ar sugadinti;

- šviestuvų stiklams, optiniams prietaisams ir stiklams (filmavimo kameroms, fotoaparatais, televizoriams, kompiuterių monitoriams ir pan.), žiūronų stiklams, rankiniams veidrodžiams, indams;

- kai jie patiriami, kilus gaisrui, esant žaibo įtrenkimui arba vykdant gesinimo ir gelbėjimo darbus;

- kai stiklo paviršius subraižomas ar panašiai apgadinamas, jo nesudaužant;

- žemės ūkio technikos stiklams;

- pastatams, kurie nebaigti statyti, yra rekonstruojami ar kuriuose vykdomi kapitalinio remonto darbai.

4.1.10. Elektros įtampos svyravimų ar viršįtampių.

Turto sugadinimas ar sunaikinimas dėl elektros įtampos svyravimų - ūkyje naudojamų elektrinių prietaisų bei pastato viduje esančių elektrinių šildymo, vandentiekio, pastato elektros instaliacijos, vėdinimo ir oro kondicionavimo, turto ir priešgaisrinės apsaugos stacionarių įrenginių sugadinimas ar sunaikinimas dėl

staigių ir netikėtų tiekiamos elektros įtampos aukštutinės ir žemutinės ribos pasikeitimų.

Turto sugadinimas ar sunaikinimas dėl viršįtampių – ūkyje naudojamų elektrinių prietaisų bei pastato viduje esančių elektrinių šildymo, vandentiekio, pastato elektros instaliacijos, vėdinimo ir oro kondicionavimo, turto ir priešgaisrinės apsaugos stacionarių įrenginių sugadinimas ar sunaikinimas dėl staigaus ir netikėto padidintos įtampos perdavimo į apdraustą turtą, kai įvykio vietoje vienareikšmiškai (t.y. akivaizdžiai vizualiai) galima nustatyti, jog apdraustas turtas buvo sugadintas ar sunaikintas tik dėl padidintos įtampos poveikio (t.y. perdegė, suskilo, sutrupėjo saugikliai ir/arba kitos detalės buvo paveiktos ugnies, karščio, kibirkščiavimo, dėl to pasikeitė jų forma, spalva, matyti apanglėjimai, ištekėjimai, suodžiai, išsilydęs/apsilydęs metalas ar plastmasė) arba tai patvirtina tokių prietaisų ar įrenginių remontą atliekanti remonto įmonė.

Draudimo išmokos limitas dėl elektros įtampos svyravimų ar viršįtampių – 5000 Lt.

Nuostoliai dėl elektros įtampos svyravimų ar viršįtampių neatlyginami:

- jei elektroninės technikos ir kompiuterinės įrangos gedimai atsirado dėl gamybos broko ir/ar susidėvėjimo;
- jei gedimai atsirado dėl įrenginių mechaninių pažeidimų;
- jei įrangos gedimai atsirado ją neteislingai pajungus ar sumontavus, o taip pat ją netinkamai eksploatuojant, aptarnaujant ar prižiūrint.

4.1.11. Savaiminio medžio užvirtimo.

Medžio užvirtimas – apdrausto turto sugadinimas arba sunaikinimas savaime užvirtus ant jo medžiams

- 4.2. Draudėjas ir draudikas gali susitarti ir draudimo sutartyje išvardinti kitas rizikas, dėl kurių pasireiškimo gali atsitikti draudiminis įvykis. Draudimas galioja tik nuo draudimo sutartyje išvardintų (pažymėtų) draudimo rizikų.
- 4.3. Draudėjui sutarties galiojimo metu pradėjus vykdyti apdraustų pastatų kapitalinio remonto ar rekonstrukcijos darbus, draudimo apsauga nuo raštiško draudėjo pranešimo apie vykdomus darbus gavimo dienos lieka galioti (su sąlyga, kad dėl šių rizikų buvo susitarta draudimo sutarties sudarymo metu ir jos nurodytos draudimo liudijime):
 - tik nuo ugnies rizikos, jei pastatai rekonstruojami keičiant išorinius atitvarinius elementus;
 - tik nuo ugnies ir gamininių jėgų rizikų, jei pastatai rekonstruojami nekeičiant išorinių pastato atitvarinių elementų arba juose vykdomas kapitalinis remontas.Draudimo sutarties galiojimo metu draudėjas privalo apie kapitalinio remonto ar rekonstrukcijos darbų pradžią ir pabaigą informuoti draudiką raštu.
Draudimo apsauga nuo visų kitų draudimo liudijime numatytų draudiminių įvykių pradeda galioti kitą dieną nuo draudėjo raštiško pranešimo apie kapitalinio remonto ar rekonstrukcijos darbų pabaigą gavimo dienos.

5. Nedraudiminiai įvykiai

Draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas dėl (nedraudiminiai įvykiai):

- 5.1. Neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.), išskyrus tuos atvejus, kai dėl neišvengiamų natūralių procesų įvyko draudimo sutartyje įvardintas draudiminis įvykis ir buvo sunaikintas (sugadintas) kitas turtas (nuostoliai atlyginami tik kitam apdraustam turtui).
- 5.2. Draudėjo (ar jo šeimos nario, kai draudėjas fizinis asmuo) ar su draudėju susijusių asmenų veiksmų, nukreiptų neteisėtai ir nepagrįstai gauti draudimo išmoka.
- 5.3. Pastato konstrukcijų suirimo, irimo, kritimo ar kitų defektų, atsiradusių sutarties galiojimo metu, kai tai atsitiko dėl:
 - 5.3.1 apdraustame pastate vykdomų statybos, rekonstrukcijos, remonto, apdailos darbų arba dėl prieš sudarant sutartį vykdytų statybinių tyrinėjimų, projektavimo, statybos klaidų ir broko;
 - 5.3.2 už apdrausto pastato ribų vykdomų statybos, rekonstrukcijos, remonto, apdailos darbų arba dėl vykdytų statybinių tyrinėjimų, projektavimo, statybos klaidų ir broko.
- 5.4. Natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi.
- 5.5. Naminių gyvūnų, gyvulių, vabzdžių, graužikų padarytos tiesioginės žalos apdraustam turtui, išskyrus tuos atvejus, kai dėl naminių gyvūnų, gyvulių, vabzdžių, graužikų įvyko draudimo sutartyje įvardintas draudiminis įvykis ir buvo sunaikintas (sugadintas) kitas turtas (nuostoliai atlyginami tik kitam apdraustam turtui).
- 5.6. Bet kokios apdraustos rizikos pasireiškimo sugadinant ar sunaikinant padangas (išskyrus kelių eismo įvyki).
- 5.7. Bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, šių Taisyklių I dalyje „Bendrosios sąlygos“ ir Taisyklių II dalyje „Draudimo sąlygos“ ar draudimo sutartyje neįvardintų kaip draudiminiai įvykiai.

6. Draudimo suma ir draudimo vertė. Besąlyginė išskaita

- 6.1. Draudimo suma – tai suma, kurios neviršydamas draudikas atlygina draudiminio įvykio metu draudėjo patirtus nuostolius. Draudimo suma nustatoma šalių susitarimu ir nurodoma draudimo liudijime.
- 6.2. Draudimo vertė – tai pinigais išreikšta draudžiamo turto vertė, draudėjo pateikiama prieš sudarant draudimo sutartį ar, atsitikus draudiminiam įvykiui, nustatoma kokia buvo prieš pat atsitinkant įvykiui. Draudimo suma negali viršyti tikrosios draudžiamo turto vertės (draudimo vertės). Draudimo sutartis negalioja dėl tos draudimo sumos dalies, kuri viršija draudimo vertę. Įvykus draudiminiam įvykiui ir paaiškėjus draudimo sumos ir draudimo vertės aukščiau nurodytiems neatitikimams, draudikas už draudimo vertę viršijančią ir tokiu būdu negaliojančią draudimo sumos dalį atitinkamos draudimo įmokos dalies negrąžina.
- 6.3. Draudėjas yra atsakingas už draudžiamo objekto atkūrimo ar likutinės vertės teisingumą.
- 6.4. Pastatai gali būti draudžiami:
 - 6.4.1. Atkūrimo (statybine) verte arba, nevisiško draudimo atveju, jos dalimi.

Atkūrimo (statybinė) vertė - analogiško, tokios pat paskirties, konstrukcijos, panaudojus tokias pat medžiagas ir įrangą, būdinga tai vietai naujo pastato atkūrimo (statybinė) vertė, kuri apima pastato pastatymo, įskaitant konstravimą bei projektavimą, išlaidas.

- 6.4.2. Likutinė vertė arba, nevisiško draudimo atveju, jos dalimi, kai pastatų nusidėvėjimas yra didesnis kaip 30%, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.
Likutinė vertė – tai pastato atkūrimo vertė atėmus nusidėvėjimo sumą.
- 6.5. Įrengimai ir inventoriai gali būti draudžiami:
- 6.5.1. Atkūrimo vertė arba, nevisiško draudimo atveju, jos dalimi.
Atkūrimo vertė – tai pinigų suma, kurią reikia išleisti, norint įsigyti naujų tos pačios rūšies ir kokybės, analogiškų įrengimų ir inventoriaus ar juos iš naujo pagaminti.
- 6.5.2. Likutinė vertė arba, nevisiško draudimo atveju, jos dalimi.
Likutinė vertė – įrengimų ir inventoriaus atkūrimo išlaidų vertė atėmus nusidėvėjimo sumą.
- 6.6. Atsargos draudžiamos atkūrimo (t.y. įsigijimo arba pagaminimo savikainos) vertė.
Atsargų atkūrimo (t.y. įsigijimo arba pagaminimo savikainos) vertė - pinigų suma, kurią reikėtų išleisti, kad būtų galima įsigyti ar pagaminti tokios pat rūšies ir kokybės atsargas.
- 6.7. Žemės ūkio technika draudžiama rinkos verte.
Žemės ūkio technikos rinkos vertė – tai pinigų suma, už kurią gali būti parduota analogiška žemės ūkio technika. Žemės ūkio technikos rinkos vertė gali būti įvertinama, atsižvelgiant į jos būklę, ridą ir kitus rinkos vertei įtaką darančius faktorius.
- 6.8. Draudimo suma. Nevisiškas draudimas.
- 6.8.1. Jei draudimo sutartyje nurodoma, jog sudaryta pirmosios rizikos draudimo sutartis, pastatų, įrengimų, inventoriaus ar atsargų draudimo suma gali būti mažesnė už draudimo vertę.
- 6.8.2. Jeigu sutartyje nustatyta draudimo suma mažesnė už draudimo vertę ir joje nėra nurodyta, jog tai pirmosios rizikos draudimo sutartis, tai, įvykus draudiminiam įvykiui, draudikas atlygins draudėjui jo patirtų nuostolių dalį, proporcingą draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui (nevisiškas draudimas).
- 6.8.3. Jei draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu draudėjui paaiškėja, kad yra apdrausta tik dalis turto vertės, draudėjas turi teisę papildomai jį apdrausti tais atvejais, kai:
- pastatų draudimo suma yra mažesnė nei draudimo sutarties sudarymo dieną draudiko rekomenduota pastatų (patalpų) atkūrimo vertė.
- 6.9. Draudiminio įvykio atveju išmokėtos draudimo išmokos nemažina draudimo sumos, numatytos draudimo sutartyje, jei sunaikinti ar sugadinti objektai yra atstatomi ar atkuriami, išskyrus draudimo pirmąją riziką atvejus.
- 6.10. Turtas gali būti draudžiamas su besąlygine išskaita arba be jos.
- 6.10.1. besąlyginė išskaita nurodoma draudimo sutartyje ir įvardinama konkrečia pinigų suma.
- 6.10.2. draudžiant žemės ūkio techniką nuo vagystės, gali būti nustatyta procentinė besąlyginė išskaita.
- 6.10.3. jei draudiminis įvykis atsirado dėl trečiųjų asmenų veiksmų, ir yra nustatyti kaltininkai bei įrodyta jų kaltė, draudikas moka draudimo išmoką neišskaičiuodamas besąlyginės išskaitos.

7. Papildomos draudėjo ir draudiko teisės ir pareigos

- 7.1. Draudėjo ir draudiko pareiga iki sutarties sudarymo susitarti dėl draudimo sutarties, pasibaigus draudimo metams (jei sutartis sudaryta vieneriems metams), pradžios automatiškai:
- 7.1.1. Pasibaigus draudimo metams (jei sutartis sudaryta vieneriems metams), draudimo sutartis automatiškai pratęsiamą (pagal Taisyklių I dalies "Bendrosios sąlygos" 5.3 ir 5.4 punktus) tik tuo atveju, kai draudėjas ir draudikas apie tai susitaria prieš sudarydami draudimo sutartį ir tai nurodo draudimo sutartyje;
- 7.1.2. Draudimo sutartis, sudarytos ilgesniam, negu vienerių metų laikotarpiui, nėra pratęsiamos automatiškai.
- 7.2. Be pareigų, nurodytų taisyklių I dalyje „Bendrosios sąlygos“, papildomai draudėjas privalo:
- 7.2.1. atsitikus draudiminiam įvykiui:
- a) suteikti draudikui teisę nevaržomai tirti draudiminį įvykį;
 - b) pateikti policijai dingusių, sunaikintų ar sugadintų daiktų sąrašą;
 - c) iki draudiko atstovo atvykimo, t.y. 3 darbo dienas, skaičiuojant nuo pranešimo apie įvykį, kuris gali būti pripažintas draudiminiu, gavimo datos, išsaugoti nepakeistą visą likusį, taip pat ir sugadintą apdraustą turtą (pastatus, namų turtą) arba jo liekanas (kai apdraustas turtas sunaikintas), susipažinti su draudiko atstovo surašytu aktu ir šį aktą pasirašyti;
 - d) pateikti draudikui dokumentus, reikalingus turto sunaikinimo ar sugadinimo priežastims ir nuostolių dydžiui nustatyti, tarp jų ir dokumentus apie apdrausto turto kiekį ir vertę, buvusią prieš pat draudiminį įvykį, sugadinto turto atkūrimo (remonto) sąmatą ir kt.
 - e) per 24 val. pranešti policijai ir draudikui apie pavogtą apdrausto pastato durų raktą.
- 7.2.2. Draudimo sutarties galiojimo metu:
- a) siekiant išvengti nevisiško draudimo, patikslinti pastato atkūrimo vertę prieš prasidedant kiekvieniems draudimo metams, jeigu sudaryta pastatų draudimo sutartis ilgesniam nei vienerių metų laikotarpiui; esant poreikiui, patikslinti bet kuriuo sutarties galiojimo metu.
 - b) rūpintis, kad apdraustieji pastatai (ypač jų atitvarinės konstrukcijos), vandentiekio, kanalizacijos vamzdiniai, elektros instaliacija būtų nuolat prižiūrimi ir tvarkingi:
 - rūpintis, kad apdraustų pastatų stogo danga būtų nuolat tvarkinga;
 - prižiūrėti kanalizacijos vamzdynus apdrausto sklypo teritorijoje, o esant pavojui dėl nuostolių pakilti

kanalizacijos lygiui – įrengti atbulinius vožtuvus;

- sugedus elektros instaliacijos įrengimams nedelsiant juos suremontuoti;

- nedelsiant vykdyti kompetentingų institucijų nurodymus dėl esamų konstrukcijų ar inžinerinių sistemų atnaujinimo;

- nenaudojamuose pastatuose ar patalpose vandentiekio ir kanalizacijos sistemas laikyti tuščias;

- laikytis visų esamų ir draudimo sutarties sudarymo metu papildomai sutartų objekto saugumo priemonių. Rūpintis, kad visi užraktai, spynos ir signalizacijos sistemos ir prietaisai būtų visą laiką tvarkingos ir veikiančios, nedelsiant pašalinti jų trūkumus ir gedimus; nedelsiant pakeisti spynas, kurių raktai pamesti, pavogti ar atimti.

c) jeigu apdrausto turto nuosavybė pereina kitam asmeniui, per 3 dienas nuo sandorio sudarymo dienos raštu informuoti draudiką. Jei apdrausto turto nuosavybės teisė iš asmens, kurio interesais buvo sudaryta draudimo sutartis, pereina kitam asmeniui, tai teisės ir pareigos pagal draudimo sutartį iki jos galiojimo pabaigos pereina naujamam turto savininkui, išskyrus atvejus, kai turtas iš pirminio savininko paimamas priverstine tvarka arba anksčiau draudėjas pareiškia norą nutraukti draudimo sutartį;

d) per 24 val. pranešti policijai ir draudikui apie pavogtą pastatą, kuriame yra apdraustas turtas, durų raktą;

e) padidėjus draudimo rizikai per 3 darbo dienas apie tai raštu informuoti draudiką.

7.3. Jei dingęs turtas, už kurį jau buvo išmokėta draudimo išmoka, atsiranda, tai, draudikui pareikalavus, draudėjas turi teisę per 30 kalendorinių dienų grąžinti draudikui draudimo išmoką, išskaičiavęs su šio įvykio padariniais susijusias išlaidas (Taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 8.3. punktą), bet ne daugiau nei turto (daiktų) likutinė vertė turto (daiktų) sugražinimo dieną, arba perleisti atsiradusį turtą (daiktus) draudikui.

Aukščiau nurodytus veiksmus taip pat gali atlikti draudėjas, kai draudėjas fizinis asmuo, šeimos pilnametis narys arba su draudėju susijęs asmuo.

7.4. Draudėjas nedelsiant privalo informuoti draudiką apie valdžios institucijų ar kitų organizacijų visos žalos ar jos dalies atlyginimą, neatsižvelgiant į tai, ar draudimo išmoka jau išmokėta ar dar tik bus mokama.

7.5. Papildomai, be teisių, nurodytų Taisyklių I dalyje „Bendrosios sąlygos“, draudikas turi teisę:

7.5.1. draudimo sutartį nutraukus draudėjo iniciatyva, draudėjui grąžinti draudimo įmoką už likusį draudimo sutarties galiojimo laiką, išskaičiavęs draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidas (iki 30% draudėjo grąžintinos draudimo įmokos sumos, bet ne mažiau kaip 40 Lt) bei pagal tą draudimo sutartį mokėtą sumas.

7.5.2. įvykus draudiminiam įvykiui patikrinti, ar nėra nevisiško draudimo, o šiam esant – atlyginti patirtų nuostolių dalį, proporcingą draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui.

7.6. Jei draudimo sutartis sudaryta ilgesniam, negu 18 mėn. laikotarpiui, draudimo sutartyje apskaičiuota draudimo įmoka yra nustatyta tik pirmiesiems draudimo metams (metinė draudimo įmoka). Šios metinės draudimo įmokos pagrindu draudikas draudimo sutartyje nurodo ir bendrą draudimo įmoką už draudimo sutarties galiojimo laikotarpį.

7.6.1. Draudikas, pasibaigus pirmiesiems ir kiekvieniems kitiems draudimo metams, turi teisę pakeisti draudimo sutarties sudarymo metu (ar kiekvienų kitų draudimo metų pradžioje) nustatytą metinę draudimo įmoką, kurios pagrindu apskaičiuoja naują draudimo įmoką likusiam sutarties galiojimo laikotarpiui bei nustato jos mokėjimo tvarką.

7.6.2. Draudikas, pakeisdamas metinę draudimo įmoką, gali atsižvelgti tik į šiuos kriterijus: rizikos padidėjimą ar sumažėjimą draudimo vietoje, draudimo sumos ir (ar) draudimo apimties pasikeitimą, bendrą draudimo rūšies tarifų pakitimą tendenciją draudimo įmonėje, perdraudimo sutarčių sąlygų pasikeitimą, draudimo įmokos mokėjimo tvarką.

7.6.3. Draudikas privalo naujai apskaičiuotą metinę draudimo įmoką kiekvieniems kitiems draudimo metams raštu pateikti draudėjui ne vėliau kaip prieš 30 dienų iki einamųjų draudimo metų pabaigos.

7.6.4. Draudėjas turi teisę nesutikti su naujai apskaičiuota metine draudimo įmoka kitiems (būsimiesiems) draudimo metams, apie tai raštu pranešdamas draudikui.

7.6.5. Draudėjas, nesutikdamas su naujai apskaičiuota metine draudimo įmoka gali nutraukti draudimo sutartį. Jei sutartis nutraukiama nuo naujai įsigaliosiančios metinės draudimo įmokos datos, draudėjui grąžinama nepanaudota draudimo įmoka neišskaičiuojant draudimo sutarties sudarymo ir vykdymo išlaidų.

7.6.6. Jei draudėjas nepasinaudoja teise nutraukti draudimo sutartį (Taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 7.6.5 punkto pagrindu) ir nesumoka naujai apskaičiuotos metinės draudimo įmokos iki draudimo sutartyje nustatyto termino, tuomet draudiko veiksams ir draudimo apsaugos pagal draudimo sutartį galiojimui taikomas Taisyklių I dalies „Bendrosios sąlygos“ 4.4 punktą.

7.6.7. Jeigu draudikas iki kitų (būsimųjų) draudimo metų pradžios negauna iš draudėjo raštiško atsakymo į jo (draudiko) pateiktą pasiūlymą patikslinti metinę draudimo įmoką kitiems (būsimiesiems) draudimo metams, įsigalioja draudiko pasiūlyta patikslinta metinė draudimo įmoka ir jos mokėjimo tvarka.

7.6.8. Jeigu draudėjas, likus ne mažiau kaip 30 dienų iki kitų (būsimųjų) draudimo metų pradžios, negauna iš draudiko pasiūlymo su naujai apskaičiuota metine draudimo įmoka kitiems (būsimiesiems) draudimo metams, laikoma, kad kitiems (būsimiesiems) draudimo metams galioja einamųjų draudimo metų metinė draudimo įmoka, o įmokos už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį mokėjimo tvarka nepakinta.

7.7. Prieš sudarydamas pastatų draudimo sutartį, draudikas privalo:

7.7.1. informuoti draudėją apie bendrovės rekvizitus, buveinę ir duomenų panaudojimo tikslą bei gauti pastatų savininko sutikimą, kad duomenys apie draudžiamus objektus (pastatus) draudimo vertės ir įmokos apskaičiavimui automatiškai gaunami iš VĮ „Registrų centro“ Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko.

8. Nuostolio nustatymas

- 8.1. Gavęs pranešimą apie draudiminį įvykį, draudikas per 3 darbo dienas atvyksta į įvykio vietą ir surašo nustatytos formos turto sunaikinimo (sugadinimo) akta, kuriame užfiksuoja draudiminio įvykio padarytą žalą.
- 8.2. Nuostolių nustato draudikas, vadovaudamasis surašytu turto sunaikinimo ar sugadinimo aktu, gautais iš draudėjo ir kompetentingų įstaigų dokumentais, reikalingais turto sunaikinimo ar sugadinimo priežastims ir nuostolių dydžiui nustatyti.
- 8.3. Nuostoliu yra
 - 8.3.1. kai pastatai, įrengimai ir inventoriai, apdrausti atkūrimo verte, dėl draudiminio įvykio buvo sunaikinti ar pavogti – naujo analogiško pastato įprasta tai vietai atstatymo vertė prieš pat draudiminį įvykį ir naujų analogiškų įrengimų, inventoriaus atkūrimo (išigijimo) vertė, buvusi prieš pat draudiminį įvykį;
 - 8.3.2. kai pastatai, įrengimai ir inventoriai, apdrausti atkūrimo verte, dėl draudiminio įvykio buvo sugadinti – šio turto remonto kaina. Remonto kaina laikoma nuostoliu tik suma, neviršijanti to turto atkūrimo vertės, buvusios prieš pat draudiminį įvykį;
 - 8.3.3. kai pastatai, įrengimai ir inventoriai, apdrausti likutine verte, dėl draudiminio įvykio buvo sunaikinti ar pavogti – šio turto likutinė vertė, buvusi prieš pat draudiminį įvykį;
 - 8.3.4. kai pastatai, įrengimai ir inventoriai, apdrausti likutine verte, dėl draudiminio įvykio buvo sugadinti – šio turto remonto kaina, įvertinus sugadinto turto nusidėvėjimą. Įrengimų ir inventoriaus keičiamų dalių nusidėvėjimas įvertinamas pagal Taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 1 priedą, išskyrus atvejus, kai sugadintos detalės keičiamos analogiškomis naudotomis detalėmis.
 - 8.3.5. kai žemės ūkio technika dėl draudiminio įvykio sunaikinta – žemės ūkio technikos rinkos vertė prieš pat draudiminį įvykį. Žemės ūkio technika laikoma sunaikinta, jeigu jos remonto kaina viršija 75% žemės ūkio technikos rinkos vertės prieš pat draudiminį įvykį;
 - 8.3.6. kai žemės ūkio technika dėl draudiminio įvykio sugadinta – reikalingos išlaidos žemės ūkio technikai suremontuoti iki būklės, buvusios prieš pat draudiminį įvykį;
 - 8.3.7. kai žemės ūkio technika pavagiama – suma, ne didesnė už žemės ūkio technikos rinkos vertę prieš pat draudiminį įvykį;
 - 8.3.8. nuostolis, padarytas žemės ūkio technikai, atlyginamas išskaitant žemės ūkio technikos keičiamų dalių, detalių ir agregatų nusidėvėjimą pagal taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 1 priedą, išskyrus atvejus, kai sugadintos detalės keičiamos analogiškomis naudotomis detalėmis.
 - 8.3.9. kai atsargos dėl draudiminio įvykio sunaikintos arba pavogtos – faktinė šio turto vertė, buvusi prieš pat draudiminį įvykį;
 - 8.3.10. kai atsargos dėl draudiminio įvykio sugadintos – atsargų draudimo vertės ir faktinės vertės po vartojamųjų sąvabių praradimo dėl draudiminio įvykio skirtumas.
- 8.4. Papildomai atlyginamos (jei yra būtinos) išlaidos, neviršijančios 1% draudimo sumos, draudiminio įvykio vietai sutvarkyti ar išvalyti, tačiau neviršijant konkretaus apdrausto objekto draudimo sumos. Išlaidų dalis, viršijanti šią sumą, bus atlyginama tik tuo atveju, kai tai papildomai bus numatyta draudimo sutartyje.
- 8.5. Būtinos išlaidos, draudėjo turėtoms mažinant žalą ar vykdant draudiko nurodymus, bus atlyginamos, neatsižvelgiant į tai, kad atitinkamos priemonės nedavė teigiamo rezultato. Šios išlaidos papildomai atlyginamos proporcingai draudimo sumos ir draudimo vertės santykiui, neatsižvelgiant į tai, kad išlaidos kartu su žalos dydžiu viršija draudimo sumą.
- 8.6. Nuostolis sumažinamas atėmus po draudiminio įvykio išlikusių naudoti tinkamų apdrausto turto liekanų vertę.
- 8.7. Nepadengiamos išlaidos už gaisrininkų ar kitų organizacijų, įpareigotų suteikti pagalbą, darbus.
- 8.8. Draudikas neatsako už nežymius (kosmetinius) spalvos, atspalvio ar kokybės neatitikimus tarp suremontuotos ir likusios pastato (patalpos) ar apdrausto daikto dalies.

9. Draudimo išmokos mokėjimas

- 9.1. Draudimo išmokos apskaičiavimas:

Draudimo išmoka (mokėtinos sumos) už sugadintą, sunaikintą turtą draudėjui apskaičiuojama nuostolio dydžiu, atsižvelgiant į turto draudimo vertę ir besąlyginę išskaitą. Draudimo išmoka (išmokų suma) negali viršyti draudimo sumos, išskaičiavus besąlyginę išskaitą (franšizę).

 - 9.1.1. Kai pastatai, įrengimai, inventoriai ar atsargos buvo apdraustos visa verte ir jei per sutarties galiojimo laikotarpį apdrausto turto vertė nepasikeitė arba ji sumažėjo, draudimo išmoka draudėjui apskaičiuojama – nuostolio dydžiu, bet ne daugiau kaip atskiros turto grupės (atskiro objekto, daikto) draudimo vertė prieš pat draudiminį įvykį;
 - 9.1.2. Kai pastatai, įrengimai, inventoriai ar atsargos buvo apdraustos visa verte ir jei per sutarties galiojimo laikotarpį apdrausto turto vertė padidėjo, draudimo išmoka draudėjui apskaičiuojama – tokiu procentu nuo realaus nuostolio sumos, kokį procentą sudaro draudimo suma nuo turto vertės, buvusios prieš pat draudiminį įvykį, bet ne daugiau kaip atskiros turto grupės (atskiro objekto, daikto) draudimo vertė prieš pat draudiminį įvykį. Ši nuostata negalioja, jeigu buvo nustatyta, kad atskiros turto grupės (atskiro objekto, daikto) draudimo vertė prieš pat draudiminį įvykį buvo iki 10% didesnė už draudimo sumą.
 - 9.1.3. Kai pastatai, įrengimai, inventoriai ar atsargos buvo apdraustos ne visa verte, tačiau sutartyje buvo nustatyta, jog draudžiama pirmosios rizikos draudimu – nuostolio dydžiu, bet ne daugiau kaip atitinkamos draudimo sumos ar atskiro objekto, daikto draudimo vertė, buvusios prieš pat draudiminį įvykį;
 - 9.1.4. Kai pastatai, įrengimai, inventoriai ar atsargos buvo apdraustos ne visa verte ir sutartyje nebuvo nustatyta,

- jpg draudžiama pirmosios rizikos draudimu – draudimo išmoka apskaičiuojama proporcingai draudimo sumos ir atskiro objekto, daikto vertės santykiui;
- 9.1.5. Kai žemės ūkio technika sunaikinama, sugadinama – nuostolio dydžio, bet ne daugiau kaip rinkos vertės, buvusios prieš pat draudiminį įvykį.
- 9.2. Draudimo išmokos mokėjimas:
- 9.2.1. Pastatų sunaikinimo ar sugadinimo atveju draudimo išmoka mokama vadovaujantis draudėjo pateiktais nuostolio dydį patvirtinančiais ir su draudiku suderintais dokumentais (atstatymo/remonto sąmatomis, sąskaitomis už darbus, kuriuos būtina atlikti atstatant (atkuriant) sunaikintą ar sugadintą draudiminio įvykio metu turtą ir kt. dokumentais) ir/ar draudiko atliktu vertinimu.
- Jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip, draudimo išmoka už pastatų atstatymą ar remontą mokama tik draudikui įsitikinus, kad bus pastatyti tos pačios rūšies ir paskirties pastatai ankstesnėje jų buvimo vietoje arba tie patys pastatai bus suremontuoti, sugadinti pastatų elementai (įrenginiai) bus pakeisti:
- Nuostoliai dėl sunaikintų pastatų atlyginami jei draudėjas juos atstato ne vėliau nei per tris metus skaičiuojant nuo draudiminio įvykio dienos. Jeigu atstatyti sunaikintų pastatų ankstesnėje vietoje pagal galiojančius teisės aktus nėra galimybės, tai užtenka, kad pastatai bus pastatyti kitoje Lietuvos vietoje.
- Draudikas ir draudėjas gali susitarti, kad vietoje sunaikintų, sugadintų pastatų, draudėjas įsigis kitos paskirties ir kokybės pastatus.
- Kai draudimo sutartis sudaryta juridinio asmens naudai, sunaikintas, sugadintas pastatas ne būtina turi būti atstatytas. Draudimo išmoka asmeniui, kurio naudai sudaryta draudimo sutartis, gali būti išmokėta ta verte, kuria buvo sudaryta draudimo sutartis. Ši sąlyga galioja tik kai naudos gavėjas yra draudėjo kredito davėjas ar lizingo bendrovė.
- Jeigu draudėjas nesutinka atstatyti (nors tai įmanoma) ir/ar neįrodo, kad atstatys sunaikintus, sugadintus pastatus, pastatų elementus (įrenginius), kai pastatai apdrausti atkūrimo verte, draudimo išmoka apskaičiuojama atsižvelgiant į pastato nusidėvėjimą (likutine verte).
- 9.2.2. Įrengimų, inventoriaus, atsargų ir žemės ūkio technikos sunaikinimo ar sugadinimo atveju draudimo išmoka mokama vadovaujantis draudėjo pateiktomis nuostolio dydį patvirtinančiais ir su draudiku suderintais dokumentais (atstatymo/remonto sąmatomis, sąskaitomis už darbus, kuriuos būtina atlikti atstatant (atkuriant) sunaikintą ar sugadintą draudiminio įvykio metu turtą ir kt. dokumentais) ir/ar draudiko atliktu vertinimu.
- 9.3. Draudėjui neatlyginama visa žala arba jos dalis, kurią atlygina valdžios institucijos ar kiti asmenys. Jeigu draudėjui buvo išmokėta draudimo išmoka, tačiau vėliau visa žala ar jos dalis buvo atlyginta valdžios institucijų ar kitų asmenų, draudėjas privalo per 14 kalendorinių dienų gražinti draudikui išmokos dalį, lygią gautai iš valdžios institucijų ar kitų asmenų.

10. Draudimo išmokos nemokėjimas ir mažinimas

- 10.1. Draudikas papildomai turi teisę nemokėti ar mažinti draudimo išmoką, jei apdraustasis dėl savo kaltės neįvykdė ar netinkamai vykdė Taisyklėse nustatytas pareigas, išskyrus Taisyklių bendrųjų sąlygų 7.12.2 ir 7.12.3 punktuose nurodytus atvejus, kuriais draudikas turi teisę tikrai mažinti draudimo išmoką.
- 10.2. Draudimo išmoka gali būti mažinama arba nemokama, jeigu draudėjo elgesys neatitiko apdiraus ir rūpestingo žmogaus elgesio kriterijaus ir tiesioginiu priežastiniu ryšiu buvo susietas su draudiminio įvykio kilimu ir žalos atsiradimu, arba draudiminio įvykio metu nesuveikė draudimo sutartyje nurodytos turto apsaugos priemonės.
- 10.3. Draudimo išmoka nemokama ar mokama išskaičiuavus gautą sumą, jei draudėjas nevykdė Taisyklių II dalies „Draudimo sąlygos“ 7.2.1 punkte nurodytų reikalavimų.
- 10.4. Neatlyginami nuostoliai, kilę todėl, kad draudėjas (ar jo šeimos narys, kai draudėjas fizinis asmuo) ir su draudėju susiję asmenys nesiemė priemonių gelbėti apdraustą turtą draudiminio įvykio metu ir po jo, užtikrinti jo apsaugą ir neleisti tolesnio gadinimo.
- 10.5. Nuostoliai dėl pastatų, kurie pastatyti be leidimo ir suderinto projekto, kai to reikalauja LR įstatymai, sunaikinimo ar sugadinimo draudiminio įvykio atveju nėra atlyginami.

**AB „Lietuvos draudimas“
Valdybos pirmininkas**

Kęstutis Šerpytis

Taisyklių 1 priedas

Atsitikus draudiminiam įvykiui, žemės ūkio įrengimų, žemės ūkio inventoriaus ir žemės ūkio technikos keičiamų dalių vertė atlyginama įvertinus nusidėvėjimą ir apskaičiuojama tokiu būdu:

Įrengimų, inventoriaus ar technikos amžius iki, metai	Nusidėvėjimo dydis, %
1	0
2	5
3	10
4	15
5	20
6	25
7	30
8	35
9	40
10	45
11	50
12	55
13	60
14	65
15	70
16	80
17	90
18	100

AB „Lietuvos draudimas“
Valdybos pirmininkas

Kęstutis Šerpytis